

• Crowdfunding voor startkapitaal Stichting Digitalisering Twentse Historische Kranten

• Houd de Twentse historie levend en geef uzelf of een ander een unieke voorpagina cadeau!

• Grote regionale publieksactie voor digitale ontsluiting Twentse krantenarchieven

• Grasduinen door het DNA van Twente is een uiterst verslavende bezigheid

Twente in 42.900 voorpagina's

Grasduinen door de geschiedenis van Twente? Met ingang van vandaag kan dat op www.tubantia.nl/twentsevoorpagina. Daar hebben we alvast 143 jaargangen voorpagina's van Tubantia voor u klaar staan: bijna 43.000 gescande voorpagina's. En daar gaan we, met uw hulp, iets mee doen!

Ja, dat kunnen we!

En nu bent u aan zet! Kunnen we met 650.000 trots Twentenaren een paar ton bij elkaar krijgen om onze eigen geschiedenis gratis digitaal toegankelijk te maken voor iedereen? Ja, dat kunnen we! Hoe gaat dat in z'n werk? Met een donatie van 9,90 euro draagt u uw steentje bij aan de digitale ontsluiting van het Geheugen van Twente. In ruil daarvoor mag u een voorpagina uitkiezen uit het enorme aanbod op www.tubantia.nl/twentsevoorpagina. De voorpagina van uw geboortedag, die van uw kinderen, uw trouwdag, de dag dat John F. Kennedy werd vermoord, de dag van de laatste Elfstedentocht of de dag dat FC Twente landskampioen werd. Leuk om in te lijsten, bijzonder om cadeau te doen. De voorpagina van uw keuze wordt netjes afgedrukt op luxe papier en vouwvrij bij u thuisbezorgd. Na aftrek van de productie- en verzendkosten blijft er nog een mooi bedrag over voor de Stichting Digitalisering Historische Twentse Kranten. De hoop is dat vele duizenden Twentenaren één of meerdere voorpagina's bestellen. Als dat gebeurt, kunnen we onszelf, misschien al over een paar jaar, een fantastische sigaar uit eigen doos geven: de geschiedenis van Twente van 1844 tot vandaag in drie miljoen digitale krantenpagina's.

RIJSSSEN-HOLTEN Gemeente heeft geen trek in 'monster' Twentebedrijf

Bestuurlijke samenwerking in de Regio Twente is prima. Maar een nieuwe ambtelijke organisatie optuigen, die als Twentebedrijf taken voor de Twentse gemeenten moet gaan uitvoeren? De gemeenteraad van Rijssen-Holten gruwet alleen van het idee, zo bleek deze week in de raadscommissie Bestuur. De fracties vrezden met het Twentebedrijf een 'uitdijend monster' te creëren, waarover Rijssen-Holten niets te vertellen heeft, maar waar-

5 km per uur, maar hoe?

NIJVERDAL. Het verkeersbord bij de entree van de Henri Duanant-parkeringsgarage in Nijverdal heeft al tot de nodige reacties geleid, want het is vrijwel onmogelijk om de helling op en af te rijden en daarbij de aangegeven maximumsnelheid van 5 kilometer per uur niet te overschrijden. Verkeerswethouder Jelle Beintema laat weten dat het bordje is geplaatst nadat een medewerker van de gemeente bijna van de sokken werd gereden in de garage. Hij erkent dat op het bordje in plaats van 5 misschien beter 15 kilometer had kunnen staan. „Mensen zien dit waarschuwbord en gaan zachter rijden. Daar is het ons allemaal om begonnen.“ foto Han Haveman

ALMELO Urenco hervat productie RIJSSSEN-HOLTEN Inhaalpoging eindigt in berm

Na ruim twee maanden heeft Urenco de productie hervat. Door een ongeluk op 27 augustus lag deze lange tijd stil. Het uraniumverrijkingsbedrijf meldt dat het onderzoek naar de technische oorzaak van het incident, waarbij straling in de hal en het ventilatiesysteem vrijkwam en ook op het dak verhoogde straling werd gemeten, is afgerond. De besmette hal is de afgelopen tijd schoon gemaakt. Het onderzoek toont volgens Urenco aan dat een chemische reactie, als gevolg van opbouw van fluor in een filtersysteem de oorzaak was. Een inhaalmanoeuvre op de N350 is een automobilist gistermorgen duur komen te staan. De bestuurder probeerde een vrachtwagen in te halen en schoot daarbij via het spoor de berm in. De automobilist raakte niet gewond. Zijn voertuig liep wel schade op, nadat het de seininstallatie van een spoorwegovergang ramde. Hierdoor ontstond een storing en reden er minder treinen. Ook bleven de spoorbomen van de overgang urenleng gesloten. De N350 was als gevolg van het ongeluk in beide richtingen afgesloten.

RUURLO Neppolitieauto is toch verkocht HENGELO/GAAKSBERGEN Groelprijs voor Twentse bedrijven HENGELO John Coffey op Beerland Festival

Hij mocht de auto niet op Marktplaats aanbieden, maar autohandelaar Eugène Snoek is er toch in geslaagd zijn politieauto ter verkoop. De Volkswagen Golf IV GTI uit 1998 is nooit een officieel politievoertuig geweest, maar werd gebruikt in de misdaadserie Baantjer. De draagprijs was 2.950 euro. Twee Twentse bedrijven, applicatie-ontwikkelaar Eastern Enterprise uit Hengelo en vloerenspecialist Unipro uit Haaksbergen, hebben de Gazellen Award gewonnen. Deze prijs, jaarlijks uitgereikt aan de snelst groeiende ondernemingen van Nederland, is een initiatief van het Financiële Dagblad. John Coffey en Paceshifters zijn komende zaterdag de headliners van het eerste Beerland Festival in het Hengelse poppodium Metropool. Binnen is er muziek, buiten de Rubber City Race Hengelo, waarbij op een raceparcours van alles voorbij komt, van karts tot skates, skeelers en zeepkisten.

ENSCHEDA door Rob Wissink

De website met afbeeldingen van vele duizenden voorpagina's dient een hoger doel: geld inzamelen voor het ambitieuze project om alle kranten die sinds 1844 in Twente zijn verschenen digitaal toegankelijk te maken. Daartoe is in oktober 2013, met steun van Regio Twente, de Stichting Digitalisering Historische Twentse Kranten (SDHTK) opgericht. Projectleider Siebe Rossel heeft in opdracht van Regio Twente een rapport uitgebracht waarin hij concludeert dat het digitaliseren van de circa 3 miljoen krantenpagina's ongeveer 4 ton gaat kosten. Hij berekende dat de klus werk oplevert voor 217 voltijdbanen gedurende drie jaar. Het werk zou naar zijn idee kunnen worden uitgevoerd door drie- tot vierhonderd mensen met enige afstand tot de reguliere arbeidsmarkt. Mensen die bij uitstek geschikt zijn om repeterend werk te doen in een sociaal veilige omgeving. Dit soort werktrajecten werd voorheen

door het rijk betaald. Met ingang van dit jaar is die taak overgeheveld naar de gemeenten (Participatiewet). Het digitaliseringsplan van de SDHTK zou voor Twentse gemeenten een uitgelezen kans zijn om enkele honderden moeilijk plaatsbare werkzoekenden aan werk te helpen. Zover is het nog niet. Eerst wil de SDHTK de randvoorwaarden geregeld hebben. Dat betekent dat er onder andere software, scanapparatuur en computers moeten worden aangeschaft, dat er mensen moeten worden opgeleid en werkruimten moeten worden ingericht. Het stichtingsbestuur, onder voorzitterschap van Kees Ooijevaar, heeft al een klein startkapitaal bijeen gebracht door particu-

Digitaliseringsplan voor Twentse gemeenten uitgelezen kans op werk voor moeilijk plaatsbare werkzoekenden

liere subsidieverstrekkers en erfgoedinstellingen aan te schrijven. De ervaring leert dat het digitaal ontsluiten van de Twentse krantenarchieven een hoge zaibaarheidsfactor kent. Twentenaren zien het toch als hun 'morele plicht' om dit culturele erfgoed voor komende generaties in stand te houden. Het zou immers doofzonde zijn als het krantenarchief verloren gaat. Het herbergt een schat aan informatie over Twente en de Twentenaren. Of, zoals Siebe Rossel het mooi verwoordde: „Ons DNA zit in die kranten.“ Met hulp van De Twentse Courant Tubantia en digitaliseringsbedrijf X-Cago uit Roermond heeft de SDHTK bijna 43.000 voorpagina's laten scannen. Het werk is met een gehuurd scanner uitgevoerd door cliënten van de regionale instellingen MOTA/De Kapstok, Mediant en Surplus. Daarmee werd proefondervindelijk bewezen dat de scanwerkzaamheden onder supervisie prima verricht kunnen worden door mensen met een autistische aandoening of een lichte psychische stoornis. Het resultaat van hun inspanningen staat nu op www.tubantia.nl/twentsevoorpagina

De krant: van een meneer tot een huisvriend

Wie de website met voorpagina's van Tubantia (en sinds de fusie in 1996 De Twentse Courant Tubantia) bezoekt, overziet in een paar muisklikken de ontwikkeling van de krant als nieuwsmedium in 143 jaar. De eerste Tubantia in 1872 is niet meer dan een velletje papier. Een nieuwspamflet op tabloidformaat. Veelal dienstmededelingen van hogerhand. Zonder pakkende koppen en foto's. Zo valt er op de voorpagina van 16 april 1912 onder het rubriekje Buitenland te lezen: 'Een telegram uit Montreal meldde gisteren dat het stoomschip Titanic...'. De eerste frivoliteiten in de grijze letterbrij zijn getekende advertenties, ook wel 'ingezonden mededelingen' genoemd. Vanaf 1910 verschijnen ze af en toe op de voorpagina. Zoals op donderdag 2 januari 1913: 'Goedkoopje Avond. Bioscoop Alhambra aan de Stadsgravenstraat vertoont de film De

Vier Duivels. Een plaatsbewijs derde rang kost 10 cent.' Na 1920 verschijnen er af en toe ook foto's op de voorpagina's. Aanvankelijk portretten van norse kijkende hoogwaardigheidsbekleders in uniform, later ook nieuwsfoto's. Vaak van branden of natuurrampen. Pas rond 1950 verandert het 'gezicht' van de krant. Typografie en beeld worden belangrijker. De koppen worden groter en spannender. Foto's bepalen het beeld van de voorpagina, die meer en meer een etalagefunctie krijgt. Inhoudelijk valt op dat de voorpagina's tot ver in de jaren tachtig vrijwel uitsluitend 'gewichtig' binnenslands en buitenslands nieuws brengen, met een voorkeur voor onderwerpen die de lezer rechtstreeks in de portemonnee raken. Beurskoersen, pensioenvoorzieningen, kinderbijslag, ontslagen, stakingen, brandstofprijzen. Opvallend is ook de altijd uitgebreide aandacht voor het weer. Windkracht en waterstanden waren be-

DE TWENTSE KRANTEN OP EEN RIJ

- 1933-1937 Almelo's Dagblad
1937-1993 Dagblad van het Oosten
1855-1903 Enschedese Courant
1945-1994 Geldersch-Overijsselsche
1946-1993 Courant Hengelosch Dagblad
1886-1942 Nieuwe Hengelose Courant
1933-1944 Nieuwsblad van het Oosten
1923-1941 Nieuwe Twentse en Almelo'sche Courant
1790-1972 Provinciale Overijsselsche en Zwolsche Courant
1872-heden Tubantia (sinds fusie in 1996: De Twentse Courant Tubantia)
1844-1996 Twentse Courant

langrijk nieuws voor molenaars, schippers en boeren. Pas in 1965 krijgt de Tubantia-voorpagina, naast grijs, een rode steunkleur om accenten te kunnen aanbrengen. Als burgemeester Jan Mans van Enschede in 1995 de nieuwe drukkers van Dagblad Tubantia in gebruik stelt, wordt het mogelijk kleurenfoto's op de voorpagina af te drukken. Een mijlpaal in de geschiedenis van de Twentse kranten is de fusie van de Twentse Courant en Dagblad Tubantia. Op 1 oktober 1996 verschijnt de eerste Twentse Courant Tubantia, zoals wij die nu kennen. Dan nog op broadsheet, sinds 6 februari 2007 op tabloid. Het regionale nieuws wordt langzamerhand het 'unique selling point' van de krant en krijgt steeds meer aandacht op de voor-

1965 Stunkleur

1995 Kleurenfoto

2007 Tabloid

2000 Vuurwerkrap

2010 Kampioenschap Twente

TECHNISCHE ONTWIKKELING

BIJZONDERE GEBEURTENISSEN